

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої
освіти**

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра банківської справи

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 6 від «27» 02 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА
ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСОВО-
КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ
INFORMATION SYSTEMS AND
TECHNOLOGIES IN FINANCIAL AND
CREDIT INSTITUTIONS**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Л.А. Гербич, канд.. екон. наук, доцент
Л.О. Нетребчук, ст. викладач

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
банківської справи, протокол № 11 від 04.02.2020 р.

Рецензенти: Н.П.Шульга, докт. екон. наук, професор

**ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ У
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ
INFORMATION SYSTEMS AND TECHNOLOGIES IN
FINANCIAL AND CREDIT INSTITUTIONS**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Інформаційні системи та технології у фінансово-кредитних установах» призначена для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» доктора філософії третього рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Дисциплін «Інформаційні системи та технології у фінансово-кредитних установах» належить до переліку освітніх компонент за вибором здобувачів вищої освіти.

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти КНТЕУ за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для третього рівня вищої освіти та відповідної освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ) ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою вивчення дисципліни є забезпечення глибоких професійно-орієнтованих знань з питань функціонування систем автоматизації діяльності фінансово-кредитної установи, а також формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» практичних навичок здійснення управління діяльністю фінансово-кредитною установою на основі електронних технологій.

Завданнями дисципліни є:

- розкриття змісту інформаційних технологій та систем фінансово-кредитних установ;
- характеристика інформації у сфері діяльності фінансово-кредитних установ, та джерел її отримання;
- визначення основних нормативно-правових актів регулювання технологічних процедур діяльності та систем автоматизації фінансово-кредитних установ;
- формування системи знань щодо програм автоматизації діяльності фінансово-кредитних установ в Україні;
- визначення процедур електронного документообігу при здійсненні операцій фінансово-кредитних установ;
- вивчення технічних засобів, що обслуговують операції фінансово-кредитних установ;

- розкриття проблем захисту інформації в системах фінансово-кредитних установ ;
- вивчення окремих систем автоматизації діяльності фінансово-кредитних установ.

Предметом дисципліни є інформаційне забезпечення діяльності фінансово-кредитних установ та механізм функціонування систем автоматизації процесів фінансово-кредитної установи.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Знання:

- законодавчих та інших нормативно-правових актів, що визначають правові основи діяльності фінансово-кредитних установ;
- організаційних засад діяльності фінансово-кредитних установ
- взаємозв'язків між банками, небанківськими фінансовими установами та їх клієнтами, що виникають в процесі надання фінансових послуг;
- порядку дій працівників фінансово-кредитних установ при здійсненні банківських операцій та наданні фінансових послуг.

Вміння:

- відтворювати послідовність дій щодо документального оформлення процесу надання фінансових послуг клієнтам;
- володіти базовими навичками роботи на комп'ютерній техніці.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інформаційні системи та технології у фінансово-кредитних установах», як вибіркова компонента освітньо-наукової програми, забезпечує оволодіння здобувачами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за освітньо-науковою програмою:

*Фінанси, банківська справа та страхування
(Finance, banking and insurance)*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ЗК01	Здатність представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».	7

ЗК08	Здатність до розробки та обґрунтування висновків і узагальнень щодо теоретичних та практичних питань в фінансово-економічній сфері.	1-8
<i>Фахові компетентності за освітньо-науковою програмою</i>		
ФК 3	Здатність досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку фінансово-економічних відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження.	1-8
ФК 4	Здатність до застосування комплексного системного підходу при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації фінансової політики держави, монетарної політики центрального банку, розвитку ринку фінансових послуг, та представлення результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів	4-8
ФК 5	Здатність до застосування наукових знань і методик з метою удосконалення механізму реалізації фінансової політики держави, визначення напрямів фінансового забезпечення економічного розвитку країни, проводити науково-дослідну діяльність у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1-8
<i>Програмні результати навчання за освітньо-науковою програмою</i>		
ПРН 1	Уміння аналізувати законодавчі, нормативно-правові акти у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1-8
ПРН 4	Виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування і обирати методи для їх розв'язання	1-8
ПРН 12	Уміння адаптуватись до нового середовища у професійній діяльності	1-8
ПРН 13	Уміння усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності у сфері професійної діяльності	1-8

ПРН 15	Уміння навчатися та застосовувати набуті знання та навички на практиці	1-8
ПРН 16	Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення завдань	1-8

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні фінансово-кредитними установами

Інформація як основа існування інформаційних систем. Правове регулювання інформації, захисту та обмеження доступу до неї в Україні.

Наукові підходи до розуміння понять «інформаційна система» та «інформаційна технологія». Системний, комплексний та ситуативний підходи як основа побудови інформаційних систем та технологій фінансово-кредитних установ. Їх життєвий цикл.

Інформаційні системи фінансово-кредитних установ: сутність, завдання, компоненти, функції, принципи створення та функціонування, вимоги, напрями використання. Зовнішні та внутрішні драйвери розвитку інформаційних систем і технологій фінансово-кредитних установ. Передумови для виникнення екосистем.

Побудова системи управління фінансово-кредитною установою на базі інформаційної системи. Види управлінських інформаційних систем.

Основні інформаційні технології, що використовуються в діяльності фінансово-кредитних установ.

Цифрова аджента України та її застосування у фінансово-кредитній сфері. Принципи політики цифровізації України. Форсований та базовий сценарії розвитку цифровізації. Ключові цифрові тренди. Перспективні напрями використання інформаційних технологій у фінансово-кредитних установах. Розвиток «цифрових» навичок та компетенцій клієнтів фінансово-кредитних установ. Генезис відношення клієнтів до фінансової індустрії. Трансформація поколінь X, Y, Z та поява покоління Альфа. Патерни поведінки споживачів та їх вплив на розвиток сервісів фінансово-кредитних установ.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-6

Основний: 35,36

Додатковий: 37,38,39,41,45

ТЕМА 2. Корпоративні мережі фінансово-кредитних установ

Корпоративні інформаційні системи, їх призначення у фінансово-кредитних установах. Поняття, концептуальні й технічні аспекти побудови корпоративної мережі фінансово-кредитної установи. Інтегрована передача даних у фінансово-кредитних установах.

Локальні обчислювальні мережі, їх характеристика, класифікація та конфігурація.

Архітектура корпоративної мережі фінансово-кредитної установи. Фізична та логічна топологія корпоративних мереж фінансово-кредитних установ. Особливості топологій «шина» (bus), «зірка» (star), «кільце» (ring), Token Ring. Поняття топології «суперзірка» в фінансовій сфері.

Корпоративні мережі архітектури Intranet/Extranet. Віртуальні мережеві технології.

Системи електронного документообігу, що забезпечують створення єдиного інформаційно-комунікаційного простору і загального структурованого сховища документів фінансово-кредитних установ та регулятивних органів: АСКОД, AlmetECM та інші.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-6, 8, 16, 17, 21, 24, 25, 26, 27, 29-33

Основний: 35,36

Додатковий: 37,38

ТЕМА 3. Інформаційні системи та технології у банківській сфері

Основні напрямки використання інформаційних технологій та систем у банківській сфері. Модернізація бізнес-процесів банку та її вплив на інформаційні технології. Критерії вибору інформаційних банківських систем.

Покоління автоматизованих банківських систем та їх характеристика. Огляд ринку банківських програмних продуктів. Аутсорсинг інформаційних технологій у банківській сфері.

Принципові підходи до формування баз даних щодо реєстрів, клієнтів, операцій, тарифів, послуг. Порядок роботи з довідниками та механізм їх оновлення.

Автоматизоване документування банківських операцій. Поняття електронного документу, порядок його створення, передачі, захисту. Вимоги законодавства до юридичної правомірності електронних документів.

Інформаційні технології у здійсненні обслуговування клієнтів та веденні основних операцій банку. Порядок формування фінансової та управлінської звітності в банках. Інформаційні системи здійснення аналізу та управління діяльністю банку.

Цифровізація банківської діяльності та її основні етапи. Перехід від традиційного банкінгу до технології «Банк 4.0». Поняття цифрового банку. Цифрова архітектура у банку. Врахування моделі банку при побудові цифрової архітектури та інфраструктури. Використання технології Big Data у банківській сфері. Концепція Open Banking та її імплементація в діяльність банків України.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-7, 9-15, 19-20, 22-24

Основний: 35,36

Додатковий: 37,38,42

ТЕМА 4. Інформаційні системи та технології небанківських фінансово-кредитних установ

Характеристика функціональних підсистем інформаційних систем страхової компанії. Програмні продукти «автоматизації діяльності страхових компаній та особливості їх функціонування.

Інформаційні системи та технології кредитних спілок.

Основні завдання та можливості автоматизованих інформаційних систем лізингових компаній. Автоматизація роботи фронт-офісу та бек-офісу лізингових компаній.

Інформаційні системи та технології, що використовуються на фондовому ринку. Міжнародні платформи і застосунки онлайн-трейдингу. Клірингові системи та депозитарії.

Інформаційні системи та технології компаній з управління активами та їх функціональні можливості. Використання Інтернет-технологій в діяльності з управління активами.

Інформаційні системи та технології компаній, що здійснюють адміністрування недержавних пенсійних фондів та їх функціональні можливості.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 2-7, 26,34

Основний: 35,36

Додатковий: 40,41,42

ТЕМА 5. Особливості електронного бізнесу фінансово-кредитних установ

Засоби електронної бізнесу у фінансово-кредитних установах: електронні гроші, цифрова готівка, обмін інформацією, рух капіталу, маркетинг, торгівля та страхування. Використання сервісу USSD-запитів у банках. Фінансові та банківські віджети.

Закон України «Про електронну комерцію», його вплив на діяльність фінансово-кредитних установ. Міжнародні торгові майданчики.

Основні сегменти міжнародного ринку фінансових Інтернет послуг.

Електронні платіжні системи. Класифікація платіжних систем за типом електронних коштів. Типи цифрових грошей.

Інформаційні та технологічні інновації у банківській сфері. Інтернет-банкінг, мобільний банкінг, «зона 24», POS-термінали, термінали швидких розрахунків iBox, електронні гаманці. Хронологія розвитку найсуттєвіших банківських інновацій.

Електронна комерція на страховому ринку. Використання додатків прикладних програм у різних видах страхування. Мобільні додатки в онлайн-дистрибуції страхових послуг. Он-лайн продаж страхових послуг для юридичних і фізичних осіб. Проблеми та перспективи Інтернет-страхування в різних країнах.

Блокчейн (blockchain). Розподілена база даних - блокчейн (ланцюжок блоків транзакцій). Порядок формування блоків транзакцій, підтвердження (валідація) транзакцій, ланцюжків блоків. Корпоративний блокчейн. Напрями

використання блокчейнів в банківській сфері України. Електронні аукціони на Blockchain. Blockchain в НБУ. Випуск електронних грошей на базі Blockchain.

Проблеми і перспективи використання криптовалют. Загрози, що несе використання криптовалют для суспільства.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-7, 8,9,10,16,20,21-24,26

Основний: 35,36

Додатковий: 39,40,42,43

ТЕМА 6. Інформаційні системи взаємодії фінансово-кредитних установ з регуляторними та контролюючими органами

Єдина національна система електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID: зміст, призначення, структура, абоненти та користувачі. Проекти BankID від Національного банку України, АТ «Приватбанк», АТ «Ощадбанк». Вимоги до захисту інформації в BankID. Проекти MobileID.

Інформаційні системи НБУ: електронна пошта Національного банку; система електронних платежів Національного банку; автоматизація інструментів монетарної політики; автоматизація оброблення статистичної та звітної інформації; автоматизація готівкового обігу; автоматизації операцій Національного банку.

Розвиток внутрішнього електронного документообігу НБУ. Концепція «Green office». Побудова «єдиного вікна».

Схема телекомунікаційної мережі автоматизованих систем фінансово-кредитних установ України та АБС НБУ.

Система електронних платежів НБУ: характеристика та модернізація з метою розширення доступу клієнтів до фінансових послуг.

Автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система НКЦПФР.

Автоматизована інформаційна система Державної фіскальної служби України та основні її компоненти.

Особливості автоматизованої взаємодії фінансово-кредитних установ з Державною службою фінансового моніторингу. Єдина державна інформаційна система у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: сутність, призначення, користувачі та основні компоненти.

Використання консолідованих баз даних фінансово-кредитними установами. База даних про вкладників фінансово-кредитних установ. Бюро кредитних історій.

📖 Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-7, 17,18,21,24,25,26,27,28,29,34

Основний: 35,36

Додатковий: 37,40,43,44

ТЕМА 7. Міжнародні телекомунікаційні системи та їх використання у діяльності фінансово-кредитних установ

Сутність та види міжнародних телекомунікаційних систем. Роль міжнародних телекомунікаційних систем у фінансово-кредитній сфері.

Міжнародна міжбанківська телекомунікаційна система S.W.I.F.T. Універсальна система міжбанківських розрахунків ACCORD. Технологія банківських операцій, здійснюваних за допомогою інформаційної системи Turbo-S.W.I.F.T.

УкрСВІФТ: порядок підключення банків; регламент роботи, стандарт щодо підготовки платіжних документів в українській гривні для передачі через мережу S.W.I.F.T. Правила формування міжнародного банківського номера рахунку – IBAN в Україні.

Міжнародні телекомунікаційні служби фінансової інформації. Міжнародна інформаційна система REUTERS: види послуг, продукти та їх використання при здійсненні дилінгових операцій банків.

Інформаційна система Bloomberg та її характеристика.

Міжнародна інформаційна система Tenfore.

Міжнародні інформаційні системи технічного і фундаментального аналізу фондових ринків. Програми, що реалізують різноманітні методи технічного аналізу. Програми статистичного аналізу.

Проблеми використання автоматизованих інформаційних технологій суб'єктами фондового ринку.

Інші міжнародні інформаційні системи, що використовуються у фінансово-кредитних установах. Перехід від використання при проведенні операцій на міжбанківському ринку програмних продуктів «ВалКлі» та «КредІнфо» до торгово-інформаційних систем (ТІС) на основі Bloomberg та REUTERS. Порядок використання Matching ТІС (угоди з найкращою ціною), RFQ (запиту на котирування), Dealing (прямих переговорів учасників).

☞ Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1,2,3,4,6,7

Основний: 35,36

Додатковий: 39,40

ТЕМА 8. Безпека інформаційних технологій та систем фінансово-кредитних установ

Актуальність захисту інформаційних технологій фінансово-кредитних установ.

Загрози безпеки інформаційних технологій фінансово-кредитних установ. Орієнтовний перелік порушень в організації роботи із засобами захисту інформації.

Міжнародні стандарти інформаційної безпеки. Законодавчі вимоги до захисту інформації. Відповідальність за порушення цілісності та недоторканості

інформації та інформаційних технологій. Правила організації захисту електронних документів фінансово-кредитних установ.

Підходи до забезпечення безпеки інформаційних систем фінансово-кредитних установ. Основні засоби захисту. Вимоги до захисту інформації в СЕП. Технологічні та бухгалтерські засоби контролю. Програмні та апаратні засоби захисту інформації. Фрод-моніторинг для забезпечення безпеки діяльності фінансово-кредитних установ та протидії шахрайству.

Технологія побудови системи захисту інформації у фінансово-кредитних установах. Методи та засоби захисту інформації.

Сутність та порядок накладання електронного підпису (ЕП). Закон України «Про електронні довірчі послуги».

Правила роботи центрів сертифікації ключів фінансово-кредитних установ України.

Перспективи розвитку засобів захисту інформації у фінансово-кредитних установах. Біометричні методи захисту інформації, інформаційних систем та функціональних приміщень фінансово-кредитних установ.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 4,8,16,17,21,27,30,31,32,33

Основний: 35,36

Додатковий: 37,38,41,45

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

5.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 №2121-III (в редакції від 13.02.2020) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/Laws/show/2121-14/>
2. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 №851-IV (в редакції від 07.11.2018 р.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
4. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 №80/94-ВР (в редакції від 19.04.2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-XII (в редакції від 21.12.2019 р.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України №2657-XII від 13.01.2011 №2939-VI (в редакції від 01.12.2019 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
7. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 №2346 – III (в редакції від 13.02.20 р) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

8. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 №373 (в редакції від 07.09.2011) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-п>.
9. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України, Затв. постановою Правління НБУ від 21.02.2018 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18>
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. постановою Правління НБУ від 21.01.2004 №22 (в редакції від 13.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
11. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Затв. постановою Правління НБУ від 11.09.2017 № 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#n30>
13. Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті: Затв. Постановою Правління НБУ від 16.08.2006 №320 (в редакції від 13.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06>
14. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Затв. Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 №492 (в редакції від 17.01.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
15. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Правління НБУ від 24.10.2011 №373 (в редакції від 01.01.2020 р.) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.
16. Інструкція щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі: Затв. Постановою Правління НБУ від 22.07.2014 №435. (в редакції від 18.01.2020 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0435500-14>
17. Методичні рекомендації щодо впровадження системи управління інформаційною безпекою та методики оцінки ризиків відповідно до стандартів Національного банку України: Лист НБУ від 03.03.2011 №24-112/365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365500-11>
18. Правила застосування переліку документів, що утворюються в діяльності Національного банку України та банків України: Затв. Постановою НБУ 27.11.2018 № 130. (в редакції від 01.07.2019 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0130500-18#n44>
19. План рахунків бухгалтерського обліку банків України. Затверджено постановою Правління НБУ від 11.09.2017 № 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#n30>
20. Положення про електронні гроші в Україні: Затв. Постановою Правління НБУ від 04.11.2010 №481 (і редакції 12.09.18 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10>

21. Положення про забезпечення безперервного функціонування інформаційних систем Національного банку України та банків України: Положення: Затв. Постановою Правління НБУ від 17.06.2004 №265 (в редакції від 29.12.2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0857-04>
22. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: Постанова Правління НБУ від 04.07.2018 № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18>
23. Положення про порядок ведення банками реєстраційної кодифікації відокремлених підрозділів і банкоматів: Затв. Постановою Правління Національного банку України від 18.06.2002 №221 (а редакції від 23.07.12 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0561-02>
24. Положення про порядок формування, зберігання та знищення відокремлених електронних даних, отриманих за результатами роботи інформаційних систем у Національному банку України і банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 14.09.2018 № 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0099500-18>
25. Положення про систему електронної пошти Національного банку України: Затв. Постановою правління НБУ від 17.04.2018 № 42. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0042500-18>
26. Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему обробки інформації Центрального депозитарію цінних паперів, затв. Рішенням Правління ПАТ «НДУ» від 18.05.17 р. №1/11 URL: https://www.csd.ua/images/stories/pdf/polozhennya_pro_coi_20170518.pdf
27. Положення про функціонування інформаційних систем Національного банку України та банків в особливий період: Затв. Постановою Правління НБУ від 21.12.2018 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0144500-18>
28. Порядок подання повідомлень про відкриття/закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах до контролюючих органів: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 18.08.2015 №721. (в редакції від 05.08.2019 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1058-15>
29. Правила зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці: Затв. Постановою Правління НБУ від 14.07.2006 №267. (в редакції від 01.04.2020 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06>
30. Правила з технічного захисту інформації для приміщень банків, у яких обробляються електронні банківські документи: Затв. Постановою Правління НБУ від 04.07.2007 №243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0955-07>
31. Положення про захист електронних банківських документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку України: Затв. Постановою НБУ 26.11.2015 р. № 829. (в редакції від 31.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0829500-15>
32. Правила організації захисту електронних банківських документів з використанням засобів захисту інформації Національного банку України: Затв. Постановою НБУ 26.11.2015 р. № 829. (в редакції від 31.03.2019 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0829500-15>

33. Положення про порядок перевірки стану інформаційної безпеки в банківських та інших установах, які використовують засоби захисту інформації Національного банку України: Затв. Постановою НБУ 26.11.2015 р. № 829. (в редакції від 31.03.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0829500-15>)

34. Правила формування та ведення баз даних про вкладників, затв. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.07.2012 № 3 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 25.09.2014 № 99). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1430-12#n15>

5.2 ОСНОВНИЙ

35. *Автоматизована банківська система «СКАРБ-ОСВІТА». Керівництво користувача, 2020 р. ***

36. Огнева О.Є. Вишемирська С. В., Вороненко М. О. Моделі, інформаційні системи та технології управління соціотехнічними системами: монографія.—Херсон : Вишемирський В. С., 2019. –234 с.

5.3 ДОДАТКОВИЙ

37. Арістова І.В., Баранов О.А., Дзьобань О.П. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: монографія. за заг. ред. проф. К.І. Белякова: монографія. Київ: КВІЦ, 2019. 344 с.

38. Біленчук П.Д., Борисова Л.В., Неклонський І.М., Собина В.О. Правові засади інформаційної безпеки України: монографія / за ред. П.Д. Біленчука Харків: 2018. 289 с.

39. Брижко В.М., Фурашев В.М. Інформаційне право та інформаційне законодавство: наукове видання. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 288 с.

40. Інтернет речей: теоретико-методологічні основи правового регулювання. Т.1: Сфери застосування, ризики і бар'єри, проблеми правового регулювання. Монографія К.: Видавничий дім «АртЕк». 2018. 344 с.

41. Пилипчук В.Г., Брижко В.М., Баранов О.А., Мельник К.С. Становлення і розвиток правових основ та системи захисту персональних даних в Україні: Монографія. К. : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2017. – 226 с.

42. Ситник І. П., Пюро Б. І. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку криптовалюти Bitcoin в умовах розвитку інформаційної економіки. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка.*- 2017.- Т. 22, Вип. 1. С. 157-160.

43. Скакаліна О.В. Інформаційні технології оптимізації управління складними територіально-розподіленими системами : монографія. Полтава: ПолтНТУ, 2017.-223 с.

44. Теорія та методологія обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: колективна: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.А. Сарапіної; ХНТУ. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2018. - 272 с.

45. Skakalina, E. (2018), "Intellectual technologies in management of business entities", in Bezpartochnyi, M. & Britchenko I. (Ed.), Management of Innovative Development the Economic Entities, Higher School of Social and Economic in Przeworsk, Poland, pp. 202-210. (collective monograph)

---

*Курсивом виділені джерела, наявні в бібліотеці КНТЕУ

** Джерело розміщене у вільному доступі на всіх комп'ютерах, де інсталювана АБС «СКАРБ-ОСВІТА»